

**B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-VI Examination: Oct/Nov.-2023****Psychology (Optional) Paper-XIV****PSYO13: Developmental Psychology****Day and Date: Monday, 11/12/2023****Total Marks: 60****Time: 2.30 PM To 4.30 PM****Instructions:**

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

**Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.**

15

- 1 True emotions include elements of ----.  
a) one b) two c) three d) four
- 2 As infants age, their ----- improves.  
a) In body b) In basic expressions c) In thought d) In intellectual ability
- 3 MAX Perspective developed by .....  
a) Eric Ericson b) William James c) Jeffrey Ernett d) Carol Izard
- 4 A motor development state begins between -----years.  
a) 2 to 7 b) 7 to 12 c) 1 to 5 d) 12 to 17
- 5 Children who experience prejudice and discrimination have ---- self-respect.  
a) High b) Average c) Low d) None of these.
- 6 ----- psychologists believe that women create their identities through the creation of these relationships. This is explained from our theory.  
a) Carol Gilligan b) Sigmund Freud c) Alfred Beane d) None of these
- 7 Erikson's thinking is based on the male-dominated concepts of ----- and competitiveness.  
a) Individuality b) Social pressure c) Competitiveness d) None of these.
- 8 Self-esteem is not only influenced by ----- but by a combination of many narrow factors.  
a) Ethnicity b) Community c) Caste d) Standard of living
- 9 Compared to boys, girls are more conscious of their physical appearance and social success and their educational attainment.  
a) Moral b) Social c) Economic d) Educational
- 10 From the parents' point of view, the most applicable symbol for teenagers is ----- through which a huge amount of messages are exchanged.  
a) Mobile b) Paper c) Letter d) None of these.
- 11 After heart disease, the second disease that rings the death knell in middle adulthood is ----  
a) Cancer b) Heart disease c) Circulatory disease d) Diabetes
- 12 Levinson's theory is known as ----- theory.  
a) Season of life b) Life cycle c) Life span d) None of these

13 ----- is a huge economic and psychological blow.

- a) Shock b) Crisis c) Unemployment d) Disaster

14 ----- abuse is a form of domestic violence.

- a) Women's b) Married's c) Daughter's d) Children's

15 In opposition to the normative dilemma model, ----- introduced the life event model.

- a) Stern Berg b) Raven Helson c) George Vaillant d) Levinson

**Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .**

15

- 1 Emotional development in infancy
- 2 Social Referencing : feeling what others feel
- 3 Social pressures and reliance on friends and peers
- 4 Health and Fitness

**Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .**

15

- 1 Briefly explain information processing in middle infancy.
- 2 Explain relationships in adolescence.
- 3 Explain in detail the physiological changes in Middle Age.
- 4 Why do people work ?

**Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).**

15

- 1 Explain in detail Vygotsky's approach to cognitive development and school instruction.
- 2 Explain nutrition, food and eating disorders in detail.

## मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

**Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.**

१५

- 1 खऱ्या भावनांमध्ये ----- घटकांचा समावेश होतो.  
अ) एक ब) दोन क) तीन ड) चार
- 2 शिशुचे वय जसजसे वाढत जातात त्यांच्या ----- मध्ये सुधारणा घडते.  
अ) शरीरामध्ये ब) मुलभूत अभिव्यक्तींमध्ये क) विचारात ड) बौद्धिक क्षमतेमध्ये
- 3 MAX प्रारूप ..... यांनी विकसित केले.  
अ) एरिक एरिक्सन ब) विल्यम जेम्स क) जेफरी अर्नेट ड) कॅरोल इझार्ड
- 4 ठोस किंवा कृतीयुक्त अवस्थेची सुरुवात ----- वर्षा दरम्यान होते.  
अ) २ ते ७ ब) ७ ते १२ क) १ ते ५ ड) १२ ते १७
- 5 जी मुले पूर्वग्रह आणि भेदभावाचा अनुभव घेतात त्यांच्यामध्ये स्व आदर ----- असतो.  
अ) उच्च ब) सरासरी क) निम्न ड) यापैकी नाही.

- 6 ----- या मानसशास्त्रज्ञांनी महिला या नातेसंबंधांच्या निर्मितीतून आपली ओळख निर्माण करतात. असे आपल्या सिद्धांतामधून स्पष्ट केले आहे.
- अ) कॅरोल गिलिगन ब) सिग्मंड फ्रॉइड क) आल्फ्रेड बीने ड) यापैकी नाही.
- 7 एरीकसन यांचा विचार हा पुरुष प्रधान विषयक ----- आणि स्पर्धात्मकता या संकल्पनांवर आधारित आहे.
- अ) व्यक्तिगतता ब) सामाजिक दबाव क) स्पर्धात्मकता ड) यापैकी नाही.
- 8 स्व - आदर हा फक्त ----- ने प्रभावित होतो असे नाही तर अनेक संकीर्ण घटकांच्या संमिश्रणातून प्रभावित होतो.
- अ) वांशिकता ब) समुदाय क) जाती ड) राहणीमान
- 9 मुलांच्या तुलनेत मुली ह्या त्यांच्या शारीरिक दिसण्याविषयी आणि ----- संपादनाविषयीच्या सामाजिक यशाविषयी अधिक सजग असतात.
- अ) नैतिक ब) सामाजिक क) आर्थिक ड) शैक्षणिक
- 10 पालकांच्या नजरेतून किशोरांकरिता तंतोतंत लागू पडणारे प्रतिक म्हणजे ----- ज्याद्वारे प्रचंड प्रमाणातील संदेशांची देवाणघेवाण केली जाते.
- अ) मोबाईल ब) पेपर क) पत्र ड) यापैकी नाही
- 11 हृदय विकारानंतर मध्य प्रौढावस्थेमध्ये मृत्युघंटा वाजवणारा दुसरा आजार म्हणजे ----
- अ) कर्करोग ब) हृदय रोग क) रक्ताभिसरणाचा आजार ड) मधुमेह
- 12 लेव्हीनसन यांचा सिद्धांत ----- सिद्धांत या नावाने ओळखला जातो.
- अ) जीवनऋतू ब) जीवनक्रम क) जीवनकाल ड) यांपैकी नाही
- 13 ----- हा आर्थिकदृष्ट्या आणि मानसशास्त्रीयदृष्ट्या फार मोठा आघात आहे.
- अ) आघात ब) संकट क) बेकारी ड) आपत्ती
- 14 कौटुंबिक हिंसाचारामध्ये ----- छळ हा एक प्रकार आहे.
- अ) स्त्रियांचा ब) विवाहितेचा क) मुलीचा ड) बालकांचा
- 15 मानदंडात्मक पेचप्रसंग प्रारूपाला विरोध झाल्यामुळे ----- यांनी जीवन घटना प्रारूप सदर केले आहे.
- अ) स्टर्न बर्ग ब) राव्हन हेल्सन क) जॉर्ज व्हेलंट ड) लेव्हीनसन

**Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).**

१५

- 1 शीशू अवस्थेतील भावनिक विकास
- 2 सामाजिक संदर्भ : इतरांना काय वाटते याची कल्पना करणे.
- 3 मित्र आणि समवयस्कांवरील सामाजिक दबाव आणि विश्वास
- 4 आरोग्य आणि सुदृढता

**Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .**

१५

- 1 मध्य बाल्यावस्थेमधील माहिती प्रक्रीयन थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 2 किशोर अवस्थेतील नातेसंबंध स्पष्ट करा.
- 3 प्रौढावस्थेमधील शारीरिक बदल सविस्तर स्पष्ट करा.
- 4 लोक का काम करतात ?

**Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .**

१५

- 1 व्यागोटस्की यांचा बोधनिक विकास विषयक दृष्टीकोन आणि शालेय सूचना सविस्तर स्पष्ट करा.
- 2 पोषण, आहार आणि आहारविषयक विकृती सविस्तर स्पष्ट करा.

\*\*\*\*\*



Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 खऱ्या भावनांमध्ये ---- घटकांचा समावेश होतो.

अ) एक ब) दोन क) तीन ड) चार

Option 3

2 शिशुचे वय जसजसे वाढत जातात त्यांच्या ----- मध्ये सुधारणा घडते.

अ) शरीरामध्ये ब) मुलभूत अभिव्यक्तींमध्ये क) विचारात ड) बौद्धिक क्षमतेमध्ये

Option 2

3 MAX प्रारूप ..... यांनी विकसित केले.

अ) एरिक एरिक्सन ब) विल्यम जेम्स क) जेफरी अर्नेट ड) कॅरोल इझार्ड

Option 4

4 ठोस किंवा कृतीयुक्त अवस्थेची सुरुवात ----- वर्षा दरम्यान होते.

अ) २ ते ७ ब) ७ ते १२ क) १ ते ५ ड) १२ ते १७

Option 2

5 जी मुले पूर्वग्रह आणि भेदभावाचा अनुभव घेतात त्यांच्यामध्ये स्व आदर ----- असतो.

अ) उच्च ब) सरासरी क) निम्न ड) यापैकी नाही.

Option 3

6 ----- या मानसशास्त्रज्ञांनी महिला या नातेसंबंधांच्या निर्मितीतून आपली ओळख निर्माण करतात. असे आपल्या सिद्धांतामधून स्पष्ट केले आहे.

अ) कॅरोल गिलिगन ब) सिगमंड फ्रॉइड क) आल्फ्रेड बीने ड) यापैकी नाही.

Option 1

7 एरीकसन यांचा विचार हा पुरुष प्रधान विषयक ----- आणि स्पर्धात्मकता या संकल्पनांवर आधारित आहे.

अ) व्यक्तीगतता ब) सामाजिक दबाव क) स्पर्धात्मकता ड) यापैकी नाही.

Option 1

8 स्व - आदर हा फक्त ----- ने प्रभावित होतो असे नाही तर अनेक संकीर्ण घटकांच्या संमिश्रणातून प्रभावित होतो.

अ) वांशिकता ब) समुदाय क) जाती ड) राहणीमान

Option 3

9 मुलांच्या तुलनेत मुली ह्या त्यांच्या शारीरिक दिसण्याविषयी आणि ----- संपादनाविषयीच्या सामाजिक यशाविषयी अधिक सजग असतात.

अ) नैतिक ब) सामाजिक क) आर्थिक ड) शैक्षणिक

Option 4

10 पालकांच्या नजरेतून किशोरांकरिता तंतोतंत लागू पडणारे प्रतिक म्हणजे ----- ज्याद्वारे प्रचंड प्रमाणातील संदेशांची देवाणघेवाण केली जाते.

अ) मोबाईल ब) पेपर क) पत्र ड) यापैकी नाही

Option 1

11 हृदय विकारानंतर मध्य प्रौढावस्थेमध्ये मृत्युघंटा वाजवणारा दुसरा आजार म्हणजे ----

अ) कर्करोग ब) हृदय रोग क) रक्ताभिसरणाचा आजार ड) मधुमेह

Option 1

12 लेव्हीनसन यांचा सिद्धांत ----- सिद्धांत या नावाने ओळखला जातो.

अ) जीवनऋतू ब) जीवनक्रम क) जीवनकाल ड) यांपैकी नाही

Option 1

13 ----- हा आर्थिकदृष्ट्या आणि मानसशास्त्रीयदृष्ट्या फार मोठा आघात आहे.

अ) आघात ब) संकट क) बेकारी ड) आपत्ती

Option 3

14 कौटुंबिक हिंसाचारामध्ये ----- छळ हा एक प्रकार आहे.

अ) स्त्रियांचा ब) विवाहितेचा क) मुलीचा ड) बालकांचा

Option 4

15 मानदंडात्मक पेचप्रसंग प्रारूपाला विरोध झाल्यामुळे ----- यांनी जीवन घटना प्रारूप सदर केले आहे.

अ) स्टर्न बर्ग ब) राव्हेन हेल्सन क) जॉर्ज व्हेलंट ड) लेव्हीनसन

Option 2

**Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).**

१५

1 शीशू अवस्थेतील भावनिक विकास

Ans:

2 सामाजिक संदर्भ : इतरांना काय वाटते याची कल्पना करणे.

Ans:

3 मित्र आणि समवयस्कांवरील सामाजिक दबाव आणि विश्वास

Ans:

4 आरोग्य आणि सुदृढता

Ans:

**Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .**

१५

1 मध्य बाल्यावस्थेमधील माहिती प्रक्रीयन थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

2 किशोर अवस्थेतील नातेसंबंध स्पष्ट करा.

Ans:

3 प्रौढावस्थेमधील शारीरिक बदल सविस्तर स्पष्ट करा.

Ans:

4 लोक का काम करतात ?

Ans:

**Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .**

१५

1 व्यागोटस्की यांचा बोधनिक विकास विषयक दृष्टीकोन आणि शालेय सूचना सविस्तर स्पष्ट करा.

Ans:

2 पोषण, आहार आणि आहारविषयक विकृती सविस्तर स्पष्ट करा.

Ans:

\*\*\*\*\*